

MØTEINNKALLING

Utval: Kontrollutvalet i Lærdal kommune
Møtedato: 28.9.2020 kl. 09:30
Møtestad: Rådhuset – formannskapssalen

SAKLISTE

16/2020 Godkjenning av møtebok
17/2020 Skriv og meldingar – saker til oppfølging
18/2020 Framlegg til budsjett for kontrollutval og revisjon 2021

Eventuelle forfall meldast til kontrollutvalssekretariatet v/Richard Nesheim, tlf: 95 26 13 18 eller e-post richard.nesheim@pwc.com.
Varamedlemar møter etter nærare avtale.

Lærdal, 18.9.2020

Njål Kaardal Golf
Leiar (sign)

Richard Nesheim
Sekretariat

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Oppdragsansvarlig revisor

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 16/2020 Godkjenning av møtebok

Sakshandsamar	Møtedato	Sak nr
Richard Nesheim	28.9.2020	12/2020

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Møteboka frå møtet 15.6.2020 vert godkjent.

VEDLEGG

Nr.	Dok. Dato	Avsendar/Mottakar	Tittel
1	15.6.2020		Møtebok frå møtet 15.6.2020

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Møtebok

Møtedato: 15.6.2020

Møtetid: 09.30 – 13:15

Møtestad: Rådhuset – formannskapssalen

Saksnr.: 12/20 - 15/20

Følgjande medlemer møtte	Parti
Njål Kaardal Golf	Sp
Britt Bruflot Gram	Sp
Jens Rikheim	SV
Guri Olsen	H

Forfall meldt frå følgjande medl.	Parti	Følgjande varamedlem møtte	Parti
Egil Natvik Vestrheim	Ap	Halvard Lunden	Ap

Ugilde	Sak	Følgjande varamedlem møtte

Møteleiar:	Njål Kaardal Golf
Frå sekretariatet møtte:	Richard Nesheim
Frå kommunen møtte:	Konstituert rådmann Lars Bogstad, Ordførar Audun Mo Avd.ingeniør Robert Øyen Einemo deltok i del av sak 13
Frå revisjonen møtte:	Magnus Heggen Nedrelid frå KPMG deltok via digital løysing i sak 15
Utdelt i møte:	

Underskrifter:

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	Gradering:	Ope/unnateke off.
12/2020	Godkjenning av møtebok		O
13/2020	Skriv og meldingar – saker til oppfølging		O
14/2020	Tertialrapport 1 – 2020		O
15/2020	Vurdering av prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjekt		O

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 12/2020 Godkjenning av møtebok

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	15.6.2020	12/2020

Framlegg til vedtak:

Møteboka frå møtet 27.4.2020 vert godkjent.

15.6.2020 KONTROLLUTVALET

KON-12/20 VEDTAK:

Møteboka frå møtet 27.4.2020 vert godkjent.

Samrøystes

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 13/2020 Skriv og meldingar – saker til oppfølging

Sakshandsamar Richard Nesheim	Møtedato 15.6.2020	Saknr 13/2020
---	------------------------------	-------------------------

Refererte skriv og meldingar:

Skriv til orientering for kontrollutvalet

Nr.	Dok. dato	Avsendar	Tittel
1	08.06.2020	Styret i Okken Kraft AS	Utdrag frå årsrekneskapen og årsmelding for 2019
2	23.04.2020	Styret i Lærdal Energi AS	Utdrag frå årsrekneskapen og årsmelding for 2019
3	07.05.2020	Kommunestyret	Protokoll og saksframlegg til sak 35/20 i kommunestyret: Forvaltningsrevisjonsrapport om internkontroll og innkjøp i teknisk drift
4	04.06.2020	Formannskapet	Protokoll til sak 115/20 i formannskapet – Utvalsmoell
5	04.06.2020	Lærdal Senterparti ved leiar Viktor Yttri	Sak om val av styre for Lærdal Energi
6			Eigarskapsmeldinga til Lærdal kommune
7			Organisering av Lærdal kommune sitt eigarskap - oversikt
8		KS	Utdrag frå KS sine «Anbefalinger om eigarstyring»
9	04.06.2020	Formannskapet	Protokoll og saksframlegg frå formannskapet si handsaming av årsrekneskapen til Lærdal kommune

Framlegg til vedtak:

Skriv og meldingar, samt orienteringssaker i møtet vert tekne til vitande. Nærare oppfølging av enkeltsaker må drøftast i møtet.

15.6.2020 KONTROLLUTVALET

Drøftingssaker:

1. Kontrollutvalet drøfta kva saker ein ynskjer orientering om frå administrasjonen i neste møte.

Orienteringar i møtet:

Til møtet hadde kontrollutvalet bedt administrasjonen om ei nærare orientering om følgjande saker:

1. Status på oppfølginga av tilrådingane som kom i forvaltningsrevisjonsrapporten om økonomistyring i 2017.

Rådmann Lars Bogstad orienterte. Totalt var det ni tilrådingar i forvaltningsrevisjonsrapporten. Kontrollutvalet bad om, ved handsaming av rapporten, at administrasjonen prioriterte tilråding nr 1, 5 og 7 i sitt arbeid. Nedanfor er tilrådingane lista opp, med kommentar

Tilråding nr 1:

Sørgje for at kommunen sitt økonomireglement blir oppdatert og justert i samsvar med dei roller og funksjonar som finst i kommunen

Status: Kommunen har ikkje fått nytt økonomireglement. Ein har sett i gang ein prosess i lag med Aurland kommune og målsetjinga er å få på plass mellom anna nytt økonomireglement og innkjøpsreglement i løpet av hausten.

Tilråding nr 2:

Sørgje for at delavtalar under overordna samarbeidsavtale mellom kommunane Aurland og Lærdal om tenester innan løn og rekneskap blir utarbeidd og gjort tilgjengelege for relevante tilsette i Lærdal kommune

Status: Tilråding nr 2 er ikkje gjennomført.

Tilråding nr 3:

Sørgje for at det blir utarbeidd meir detaljerte skildringar av roller og ansvar på økonomiområdet, der mellom anna viktige oppgåver som følgjer av ulike roller og ansvar er skildra.

Status: Tilråding nr 3 er ikkje gjennomført.

Tilråding nr 4:

Formaliserer sentrale krav til samhandling og informasjonsflyt knytt til økonomistyring gjennom skriftelege retningsliner og rutinar

Status: Tilråding nr 4 er ikkje gjennomført.

Tilråding nr 5:

Utarbeider skriftelege retningsliner og rutinar som tydeleggjer ansvar og oppgåver knytt til budsjettarbeid og justering av budsjett gjennom året

Status: Kommunen har utarbeidd rutinar. Men etter at rutinane var utarbeidd har det vore ei omorganisering – slik at desse rutinane må oppdaterast.

Tilråding nr 6:

Utarbeider skriftlege retningsliner og rutinar for arbeidet med oppfølging av budsjett på ulike nivå i organisasjonen

På dette området er det gjort mykje arbeid. Det er no månadlege møter på einingane med ein dedikert økonomiarbeidar.

Tilråding nr 7:

Sørgjer for at årsbudsjett i auka grad blir periodisert, slik at det blir lagt til rette for betre årsprognosar gjennom året.

Status: Denne tilrådinga er følgt opp og budsjettet blir no periodisert.

Tilråding nr 8:

Utarbeider skriftlege retningsliner og rutinar for rapportering, som tydeleggjer krav til innhald og form på rapporteringa frå tenesteeiningar til kommunalsjef og frå kommunalsjef til rådmann.

Her har det no vore ei omorganisering slik at ein ikkje lenger har kommunalsjefnivå. Når det gjeld rutinar på rapportering er desse delvis utarbeidd – men det vert vist til eit økonomireglement som ikkje er oppdatert.

Tilråding nr 9:

Kartlegg kva kompetanse og oppfølging det er behov for på økonomiområdet, og sikrar at leiarar og andre tilsette har naudsynt kompetanse for å utføre dei oppgåver dei har ansvar for.

Dette er ikkje gjennomført – men ein bør kunne ha dette på plass i løpet av kort tid.

Rådmannen var ikkje nøgd med at ein ikkje var komen lenger og gav utrykk for at ein må få følgt opp alle tilrådingane innan 1. november 2020.

2. Status på gjennomføring av investeringsbudsjett, og endeleg sluttregneskap for utbygginga av nye omsorgsbustader

Avdelingeningenør Robert Øyen Einemo informerte om endeleg sluttregneskap for utbygginga av nye omsorgsbustader. Totalt sett kom ein ut med eit mindreforbruk på om lag 6,5 mill kr.

KON-13/20 VEDTAK:

1. Skriv og meldingar, samt orienteringssaker i møtet vert tekne til vitande.
2. Til neste møte ønskjer kontrollutvalet ei oppdatering på utviklinga i sjukefråværet i kommunen. Vidare ønskjer kontrollutvalet ein ny statusrapport i høve til kor langt

administrasjonen er komen med å følgje opp tilrådingane i forvaltningsrevisjonsrapporten frå 2017 knytt til økonomistyring. Kontrollutvalet ønskjer og ein oppdatert status knytt til innkjøp.

3. Kontrollutvalet viser til brev frå Lærdal Senterparti, ved leiar Viktor Yttri der dei tek opp spørsmål kring styreval i Lærdal Energi AS

Kontrollutvalet vil innleie med at kontrollutvalet si oppgåve er å følgje opp kommunestyret sine vedtak, samt sjå til at forvaltninga i kommunen er i samsvar med lov og regelverk.

Når det gjeld Okken Kraft Holding AS er det i kommunestyresaka ved opprettinga av selskapet, sak 36/19 – vedteke følgjande:

Punkt 3 i vedtaket:

«Kommunestyret vel styre etter føringar lagt i kommunen si eigarskapsmeldinga, der det er lagt vekt på at styret i Okken Kraft AS skal ha god fagleg samansetjing, og at det bør leggast vekt på at styret skal representere røynsle og kompetanse på felt som er relevante for eit energikonsern. Her kan spesielt nemnast kompetanse innan forretningsutvikling, juss, økonomi og marknad. føresett at kommunestyret fungerer som generalforsamling.»

I eigarskapsmeldinga står følgjande om styret i Okken Kraft Holding AS:

« I det ein viser til tidlegare punkt i meldinga er det viktig at styret i Okken Kraft AS har god fagleg samansetning og at det bør leggast vekt på at styret skal representere røynsle og kompetanse som er relevante for eit energikonsern. Her kan spesielt nemnast kompetanse innan forretningsutvikling, juss, økonomi og marknad»

Det er, så vidt kontrollutvalet kjenner til, ingen føringar i eigarskapsmeldinga, eller i andre kommunale vedtak, på korleis Okken Kraft Holding AS skal utøva si eigarmakt i dotterselskapet Lærdal Energi AS, eller andre dotterselskap.

Eigarskapsmelding til Lærdal kommune er frå 2018 – då var ikkje Okken Kraft Holding skipa.

Kontrollutvalet registrerer at det har vore uro kring val av styremedlemmer i Lærdal Energi. Kontrollutvalet meiner forhold kring val av styremedlemmer i Lærdal Energi ikkje er ein del av kontrollutvalet sine oppgåver å følgje opp. Denne oppfølginga meiner kontrollutvalet ligg til generalforsamlinga i Okken Kraft Holding AS – det vil seie kommunestyret.

Kontrollutvalet meiner det er svært viktig med klare retningslinjer for styring av kommunen sin eigarskap i ulike selskap. I lys av dette vil kontrollutvalet oppfordre til at kommunestyret tek eigarskapsmeldinga opp til ny handsaming og legg klare retningslinjer for korleis kommunestyret ønskjer at val av styre i Okken Kraft Holding AS, samt dotterselskap skal organiserast i tida framover.

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 14/2020 Tertialrapport 1-2020

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	15.6.2020	14/2020

Framlegg frå sekretariatet:

Tertialrapporten for 1. tertial vert teken til vitande.

15.6.2020 KONTROLLUTVALET

Det vart kommentert i møtet at kommunen vil få om lag 1 mill. kr mindre i utbytte frå Okken Kraft Holding AS, enn det som er budsjettert. Dette er ikkje reflektert i tertialrapporten.

KON- 14/20 VEDTAK:

Tertialrapporten for 1. tertial vert teken til vitande.

Samrøystes

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 15/2020 Vurdering av prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjekt

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	15.6..2020	15/2020

Framlegg frå sekretariatet:

Kontrollutvalet vil, med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon, setje i verk ein forvaltningsrevisjon av heimetenesta i i samsvar med framlagt prosjektplan frå KPMG.

15.6.2020 KONTROLLUTVALET

Magnus Heggen Nedrelid frå KPMG deltok via videokonferanse. Kontrollutvalet kom med innspel til endringar i prosjektplanen.

KON- 15/20 VEDTAK:

Kontrollutvalet vil, med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon, setje i verk ein forvaltningsrevisjon av heimetenesta i i samsvar med framlagt prosjektplan frå KPMG, samt dei endringane av prosjektplanen som kontrollutvalet kom med innspel om i møtet.

Samrøystes

Møtet slutt

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 17/2020 Skriv og meldingar - orienteringssaker

Sakshandsamar Richard Nesheim	Møtedato 28.9.2020	Sak nr 17/2020
---	------------------------------	--------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Skriv og meldingar, samt orienteringssaker i møtet vert tekne til vitande. Nærare oppfølging av enkeltsaker må drøftast i møtet.

VEDLEGG

Skriv til orientering for kontrollutvalet

Nr.	Dok. dato	Avsender	Tittel
1	16.06.20	LNU ved Ole Ramshus Sælthun	Notat delt ut i kommunestyret 18.06: Vedr. økonomidelen i sluttrapport for omstillingsarbeidet i Lærdal og Årdal 2012-2018
2	18.06.20	Lærdal kommune	Vedtak i sak 53/20 i kommunestyret: Utvalsmoell
3	26.08.20	Jarle Offerdal	Innspel frå Jarle Offerdal vedkomande regulering av Losjehustomta
4	27.08.20	Lars Bogstad	Drøftingssak i formannskapet 27.08.20 – økonomi og handlingsplan 2021-2024
5	27.08.20	Lærdal kommune	Sakspapir og vedtak i sak 142/20 i formannskapet: Styring av tekniske tenester – tilbakemelding til formannskapet
6	27.08.20	Lærdal kommune	Sakspapir og vedtak i sak 143/20 i formannskapet: Organisering av næringsapparatet i Lærdal kommune
7	17.09.20	Lærdal kommune	Sakspapira til sak 167/20 i formannskapet: Delegasjonsreglementet for Lærdal kommune
8		Sekretariatet	Utkast til dagsplan for arbeidsmøte
9			Kommunebarometeret - utdrag

Uprenta vedlegg: kommunebarometeret for Lærdal kommune for 2019 side 1-58

Merk: plasseringa i kommunebarometeret kan vere påverka av feilrapportering, både i Lærdal kommune og i andre kommunar. Kommunen bør difor analysere tala grundig for å vurdere om plasseringane gjev eit rett bilete.

Drøftingssaker:

1. Arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll – avklare tidspunkt for arbeidsmøte og deltakarar /ref. sak 2/2020 og vedlegg 8 til denne saka
2. Kontrollutvalet bør drøfte kva saker ein ynskjer orientering om frå administrasjonen på neste møte i 2020

Orienteringar i møtet:

Til møtet har kontrollutvalet bedt om å få ei nærare orientering frå administrasjonen om følgjande saker:

1. Ei oppdatering på utviklinga i sjukefråværet i kommunen.
2. Ein statusrapport i høve til kor langt administrasjonen er komen med å følgje opp tilrådingane i forvaltningsrevisjonsrapporten frå 2017 knytt til økonomistyring.
3. Ein oppdatert status knytt til innkjøp

Tertialrapporten for 2. tertial vil ikkje vere klar til møtet – men administrasjonen vil gje ei førebels orientering om den økonomiske stoda

Vedr. økonomidelen i «Sluttrapport for omstillingsarbeidet i Lærdal og Årdal 2012 – 2018»

I omstillingsarbeidet har følgende vorte praktisert:

1. **Lærdal Næringsutvikling** har leia omstillingsarbeidet og ført ein (akkumulert) *prosjektrekneskap* (også omtala som skuggerekneskap) på programmet. Prosjektrekneskapen har ligge inne i dei årlege årsrapportane for omstillingsarbeidet, som har vore godkjent i kommunestyret.
2. **Lærdal kommune** har som del av sine årsrekneskaper, i eigne rekneskapskontoar, ført utgifter og inntekter knytt til omstillingsarbeidet. Når den kommunale årsrekneskapen har vore gjennom revisjon har altså også bokføringa vedr. omstillingsarbeidet vore gjennom revisjon.
3. **Revisor** har årleg laga ein eigen revisjonsuttale basert på samanlikning av *prosjektrekneskapen* ført av Lærdal Næringsutvikling og bokføringane vedr. omstillingsarbeidet som ligg i den *kommunale årsrekneskapen*. Desse revisjonsuttalane er utarbeidde for å gi informasjon til fylkeskommunen i samband med utbetalingane av løyvde tilskot.

Økonomidelen i «Sluttrapport for omstillingsarbeidet i Lærdal og Årdal 2012 – 2018» er altså den totale *prosjektrekneskapen* nemnd i punkt 1. Det skal naturlegvis i sum vera samsvar mellom denne og føringane vedr omstillingsarbeidet i den kommunale årsrekneskapen nemnd i punkt 2, noko revisjonsuttalane nemnd i punkt 3 skal vera eigna til å sikra. Lærdal Næringsutvikling har *ikkje* hatt ansvar for korleis inntekter og utgifter i omstillingsprogrammet har vorte ført i Lærdal kommune sin rekneskap, men som konsekvens av at kommunestyret utsette saka om godkjenning av «Sluttrapport for omstillingsarbeidet i Lærdal og Årdal 2012 – 2018» – pga spørsmål som vart reist kring den kommunale rekneskapen – kan nokre moment nemnast i høve forståinga underteikna har fått i prosessen:

Når/viss ein skal samanlikna *prosjektrekneskapen* nemnd i punkt 1 og føringane i den kommunale rekneskapen nemnd i punkt 2 må ein vera klar over at desse er ført med noko ulik praksis. Dette m.a. fordi **utgiftene** som er tilskot i dei årlege *prosjektrekneskapane* er ført med den *løyvde* tilskotssummen. I den kommunale årsrekneskapen er det *dei faktisk utbetalte tilskotssummane* pr årsavslutning som er førte. Dersom prosjektet som har fått tilskot blir avslutta eit år seinare enn året *løyvinga* vart gjort, vil det dermed ikkje vera eit éin-til-éin-forhold i dei to rekneskapane på utgiftssida. Blir det då i tillegg ei avkorting i tilskotet ved sluttutbetaling (når sluttutbetaling skjer eit år seinare enn tilskotet vart løyvd) vil utgiftssida i *prosjektrekneskapen* bli endra etterskotsvis for det året tilskotet vart gitt (og avkortinga vil gå innatt i «potten» med udisponerte midlar frå fylkekommunen og kommunen). Utgiftssida i den kommunale årsrekneskapen det året tilskotet vart gitt vil ikkje endra seg fordi berre dei faktiske utbetalingane er førte her. Altså har *prosjektrekneskapen* vore dynamisk, medan den kommunale årsrekneskapen har vore statisk (som den er «av natur», ein kan som kjent ikkje endra ein årsrekneskap etterskotsvis). Men i sum blir likelydande utgift til tilskot ført. Når det gjeld **inntektssida** er det heller ikkje samsvar år for år i alle tilfeller dersom ein samanliknar dei to rekneskapane på slikt vis. Det har vore noko varierende praksis på korleis ein har ført den kommunale eigendelen (som skulle utgjera minst 25% av samla

finansiering av programmet, fylkeskommunale midlar utgjorde resten – i tillegg til nokre prosjektvise enkelttilskot) frå næringsfondet (som den kommunale eigendelen er henta frå) inn i «omstillingskontoen» i den kommunale rekneskapen – somme år har løyvinga vorte ført over i sin heilskap, somme år er eigendelen gløymt ført over (og ein har «teke det att» seinare) og eitt år har faktisk brukt/rapportert eigendel vorte ført. Her burde det heilt klart ha vore nytta konsekvent praksis gjennom heile programmet. Eit anna moment som «forkludrar» direkte samanlikning av dei to rekneskapane er at Årdal var med i programmet i starten av programmet, og i løyvingane dei første åra var noko av omstillingsmidlane frå fylkeskommunen øymerkt Årdal. Av desse er det éin million i omstillingsmidlar som vart betalt frå fylkeskommunen til Årdal utvikling via Lærdal kommune. Denne millionen er med både på inntektssida og utgiftssida i dei kommunale årsrekneskapane (då ikkje som éin million inn og éin million ut, men som del av fleire føringar inn og ut over to år (2013 og 2014) som til saman blir éin million). Denne millionen er ikkje ført nokon veg i prosjektrekneskapen, fordi den ikkje var med i Lærdal sin del av omstillingsprogrammet. Konsekvensen blir naturleg nok at det ved direkte samanlikning av dei to rekneskapane blir éin million meir inn og ut på den kommunale rekneskapen i høve prosjektrekneskapen.

Det er fleire forhold som gjer direkte samanlikning av dei to rekneskapane i etterkant utfordrande. Uansett; konklusjonen utifrå ovannmende er at ein vanskeleg kan seia anna enn at dette kunne ha vore ført meir oversiktleg – men også at noko av forklaringa på praksisane som gjer det uoversiktleg er at årsrekneskapar har sine krav og eigenskapar, medan prosjektrekneskapar har sine krav og eigenskapar. Som nemnt innleiingsvis har dei to rekneskapane årleg vore gjenstand for samanlikning, og dette har danna grunnlag for årlege revisjonsuttalar, utan at det har vorte påpeikt feil i desse.

Lærdal 16.06.2020

Ole Ramshus Sælthun, konst. dagleg leiar, Lærdal Næringsutvikling
(elektr. godkjent utan signatur)

Utdrag av møtebok for sak 53/20 i kommunestyret

18.06.2020 Kommunestyret

Framlegg frå Sæmund Stokstad (SV):

Det vert oppretta eit utval for miljø og samfunnsutvikling og eit utval for levekår i samsvar med kommunelova § 5-7.

Utval for miljø og samfunnsutvikling får ansvar for å følgja opp saker innanfor samfunnsutvikling og klimarelaterte spørsmål. Utval for levekår får ansvar for dei sakene som naturleg ville vore lagt til utval for kultur og oppvekst og utval for helse og omsorg. Administrasjonen får i oppgåve å revidera og tilpassa delegasjonsreglementet i samsvar med innføring av kommunale utval, i løpet av hausten 2020.

Dei to utvala skal ha fem medlemmar med varamedlemmar. Dersom kommunestyret er samde om å gjennomføra vala til utvala som avtaleval i samsvar med kommunelova § 7-7, skal valutvalet koma med ei innstilling til medlemmar. Elles gjeld føresegnene i kommunelova § 7-6 om høvetalsval.

Medlemmane skal ha godtgjersle etter arbeidsvilkår for folkevalde. Administrasjonen får i oppgåve å revidera og tilpassa arbeidsvilkår for folkevalde i løpet av hausten 2020. Kostnader knytt til møtegodtgjersle og tapt arbeidsforteneste vert dekkja innanfor ramma til ansvar 100. Kostnader knytt til administrasjon vert dekkja innanfor rammene til ansvara sekretær og sakshandsamarar høyrer til.

Framlegg frå Viktor Yttri (SP):

Det vert ikkje innført utvalsmodell i Lærdal kommune. Formannskapet set ned ad hoc-utval for å utgreie saker når ein finn det føremålstenleg.

Handsaming i møtet:

Røysting:

Det vart fyrst røysta om Formannskapet si tilråding:

Mot: 17 røyster

For: 0 røyster

Formannskapet si tilråding fall med 17 røyster

Framlegg frå Sæmund Stokstad: 12 røyster

Framlegg frå Viktor Yttri: 5 røyster

Framlegget frå Sæmund Stokstad vart vedteke med 12 mot 5 røyster

KS-053/20 Vedtak:

Det vert oppretta eit utval for miljø og samfunnsutvikling og eit utval for levekår i samsvar med kommunelova § 5-7.

Utval for miljø og samfunnsutvikling får ansvar for å følgja opp saker innanfor samfunnsutvikling og klimarelaterte spørsmål. Utval for levekår får ansvar for dei sakene som naturleg ville vore lagt til utval for kultur og oppvekst og utval for helse og omsorg. Administrasjonen får i oppgåve å revidera og tilpassa delegasjonsreglementet i samsvar med innføring av kommunale utval, i løpet av hausten 2020.

Dei to utvala skal ha fem medlemmar med varamedlemmar. Dersom kommunestyret er samde om å gjennomføra vala til utvala som avtaleval i samsvar med kommunelova § 7-7, skal valutvalet koma med ei innstilling til medlemmar. Elles gjeld føresegnene i kommunelova § 7-6 om høvetalsval.

Medlemmane skal ha godtgjersle etter arbeidsvilkår for folkevalde. Administrasjonen får i oppgåve å revidera og tilpassa arbeidsvilkår for folkevalde i løpet av hausten 2020. Kostnader knytt til møtegodtgjersle og tapt arbeidsforteneste vert dekkja innanfor ramma til ansvar 100. Kostnader knytt til administrasjon vert dekkja innanfor rammene til ansvara sekretær og sakshandsamarar høyrer til.

Vedlegg:

INNFØRING AV POLITISKE UTVAL I LÆRDAL KOMMUNE (L)(322479)

Kommunelova, utdrag

Relevante dokument i saka

Partipolitisk notat

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Kommunelova

Saksutgreiing

Denne saka er laga med bakgrunn i eit partipolitisk notat frå AP og SV datert 2. januar 2020 (heretter omtala som «Notatet»). Notatet er utarbeidd av ei arbeidsgruppe som har vore sett saman av gruppeleiarane Sæmund Stokstad (SV) og Janne Marie Reppen (AP) samt kommunestyremedlem Olav Grøtnebø (AP). Målet med innføring av ein utvalsmodell er å skapa eit breiare engasjement hjå dei folkevalde og auke rekrutteringa til kommunepolitikken.

I Notatet vert det presisert at utvalsmodellen ikkje skal skapa meir byråkrati og dobbelthandsaming, men at saker i hovudsak skal gå rett frå utvala til kommunestyret. Saker som omhandlar økonomi skal i utgangspunktet gå via formannskapet.

Det er i Notatet opna for at utvala kan bestå av både folkevalde og personar som ikkje er folkevalde. Arbeidsgruppa har hatt som mål å laga politiske utval som får eit saksomfang som er stort nok til å skapa kontinuitet i arbeidet. Det vert konkludert med følgjande utval:

Utval for kultur og oppvekst. Utvalet vil i skule- og barnehagesektoren omfatte mange tilsette og eit stort saksområde med eit noko avgrensa sakstilfang. Kultur omfattar få tilsette, men fleire saker. Kultur er eit prioritert område for partia bak Notatet.

Utval for helse og omsorg. Det vert peika på dei særlege utfordringane som har vore innanfor dette området.

Utval for miljø og samfunnsutvikling. Utvalet skal følgje opp samfunnsutviklinga i kommunen og ta

Jarle Offerdal <l-rammev@online.no>
Til: richard.nesheim@no.pwc.com

Hei og takk for sist.

Det har vore ein fin sommar med fyrste barnebarn i juni og elles i fin form.

Så til saka.

Losjehustomta og tomta til ungdomshuset vart innlemma i Verneområdet i 2013 – året før brannen.

Jan G Solheim og Trond Ø Einemo hadde planar om regulering av tomta til bustadformål etter Hamarøymodellen.

Det inneber utbygging i privat regi og kommunen skulle leige eit visst tal einingar.

Trur det står 50% i retningslinjene frå Husbanken.

Med tomt på knappe 1 mål ville det vere begrensa kva som var mulig å få til utan å bygge eit høghus.

Det vart i diskusjonen fremja ein ide om å ta Losjehustomten ut av verneområdet.

Eg hadde eit lesarinnlegg i SA om dette i fjor, der uttak av *ei tomt* frå verneområdet og handsame denne med eit framandt bygg, ville vere feil og vere øydeleggande for verneområdet.

Sidan føresegnene frå 2013 sa at det ikkje skulle byggast meir på dess to tomtane, vart det starta ein reguleringsprosess for å tillate bygging etter brannen.

Prosessene har gått for så vidt greitt, der det vart avholdt eit miniseminar 27.sept i 2019, med fagrådet for gamleøyri, kulturetaten i Fylket, historielaget var med.

I saksutgreiinga står det at «*Administrasjonen utarbeidde plankart og føresegner i tråd med innspela frå miniseminaret.*»

At tomta skulle takast ut av verneområdet var ikkje tema på miniseminaret.

Referat frå dette miniseminaret har eg ikkje sett, men eg har snakka med fleire som deltok.

Reguleringsplanen vart vedteken i KS 7.mai i år. Oppstartsvedtak i mars 2019.

I KS i juni i år skulle me selja Losjehustomta og i saksframstillinga står det ein stad at tomta *er ein del av verneområdet*, mens det seinare i teksten står at *tomta er teken ut av verneområdet*.

Eg spurte i KS om kva som gjaldt og fekk til svar frå sakshandsamar i møtet at tomta var teken ut av verneområdet.

Dette reagerte eg sterkt på i KS og vart sitert på det i SA.

Straks etter KS var ferdig snakka eg med fungerande rådmann Lars Bogstad, ordførar og varaordførar og sa at denne saka ville få eit etterspel, der eg ville sende den til KU for vurdering.

Eg meiner at den tekstlege framstillinga ikkje har vore tydeleg nok på dette punktet, og eg er forundra over at ein kan trekka vedtaket så langt at tomta faktisk er teke ut av verneområdet.

Det einaste teikn på endringa er skraveringa på plankartet, der verneområdet er skravert, men tomt nr 4 ikkje er skravert. Og fylgjeleg ikkje med i verneområdet lenger.

Link til utlysing av Losjehustomta på heimesida:

<https://www.laerdal.kommune.no/losjehustomta-til-sals.6327670-156407.html>

Som det står i utlysinga: Sidan bustadtomta ligg rett ved verneområdet for gamle Lærdalsøyri, vil nybygging på tomta krevja tilpassing til omkringliggjande bustadmiljø.

Eg melder med dette inn saka til KU grunna manglande saksframstillinga av at tomta er teken ut av verneområdet.

Mh

Jarle

Hei.
Vedlagt klipp frå salsvedtaket av Losjehustomta i KS i juni 2020.

Side 2 i saksutgreiinga:

Tomta vert seld for gjeldande takstar for bustadtomter på Øyri, indeksregulert frå vedtak i kommunestyret.

Vedlegg:

Har kommunen behov for kommunale bustadar Svar frå NAVFlyktningstenesta
Framlegg til nytt plankart

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Reguleringsendring for del av Øyramarki, del av verneområdet på Lærdalsøyri.

Saksutgreiing

Det gamle Losjehuset på Lærdalsøyri brann ned i storbrannen i 2014. Tomta er omfatta av verneområdet for Gamle Lærdalsøyri, som er verning av det gamle trehusmiljøet i Lærdal. Då reguleringsplanen ikkje opna for nybygging på tomta, vart det starta reguleringsplanprosess for å vurdere ny utbygging på tomta. Kommunestyret gjorde 07.05.20 vedtak om ny reguleringsendring som legg til rette for at tomta kan byggjast ut, men med ein del restriksjonar i høve tilpassing til verneområdet.

Side 3 i saksutgreiinga:

Føremålet med reguleringsplanprosessen var å få vurdert tomta for nybygging, og kva nybygging ein kunne tillata i dette området, og om tomta framleis skulle inngå i verneområdet. Reguleringsendringa som vart vedteken legg til rette for ei tilpassa bustadbygging på tomta, og sjølv tomta er teken ut av verneområdet. Det er lagt til rette for eit parkareal mellom Øyragata og Losjehustomta, for å halda på samanhengande verneområde til Ungdomshuset. Det var i reguleringsplanprosessen god medverknad frå Fagrådet for Gamle Lærdalsøyri, kulturavdelinga og også Historielaget i Lærdal og ungdomslaget på Lærdalsøyri. Naboar engasjerte seg og i reguleringsplanprosessen, og det vart vist stort engasjement i kva tomta skulle brukast til. Det kom tydeleg fram at folk er opptekne av at det ikkje vart lagt til rette for stor utnyggingsgrad og moderne utbygging som ikkje passar det omkringliggjande verneområdet.

Økonomiske konsekvensar

Inntekter frå sal av tomta.

Det var dette eg spurde om i KS i juni og fekk ti svar at tomta var teken ut av verneområdet.

Det spesielle i tillegg er at verken Fagrådet eller fylkeskommunal kulturetat er involvert i spørsmålet om å ta ut ei tomt av verneområdet.

Sakspapir

--	--	--

Sakshandsamar: Lars Bogstad

Arkiv:

Arkivsaksnr. 20/758 - 1

Drøftingssak - Økonomi og handlingsplan 2021-2024

Kort samandrag:

Litt om rammene for økonomi- og handlingsplan 2021-2024. Innspel/prioriteringar frå Formannskapet.

Rådmannen si tilråding:

Saka vert lagt fram som utgangspunkt for drøfting.

Saksutgreiing

Grunnlaget for økonomiplanen er samfunnsdelen av kommuneplanen som trekker opp visjonar og verdiar for samfunnet og legg rammer for kommunen som organisasjon. Arbeidet med å lage ein visjon for Lærdal som skal legge rammene og byggast inn i kommuneplanen sin samfunnsdel pågår.

Nøkkeltal

Innbyggjartalet gjekk frå 2019 til 2020 ned frå 2158 til 2132, dette vidarefører ein trend med nedgang. Framskrivningane syner også at det er ein sterk auke i aldersgruppa over 80 år samstundes som det er ein nedgang i gruppa for yrkesaktiv alder. Det er også ein endgang i gruppa frå 0-17 år. Dersom ein ikkje klarar å snu desse trendane vil det vere behov for å dreie ressursar frå skule og barnehage til helse og pleie og omsorg på sikt.

Overordna økonomiske måltal

For å støtte opp under målsetninga om å ha ein berekraftig økonomi har kommunen mål om eit nettoresultat på 3% som vert sett av til disposisjonsfond og at me har reserver på 4-5% av samla driftsinntekter.

For å unngå for høg lånebelastning, og for å minke kostnadane til renter og avdrag, vert det føreslege at ein på sikt må innarbeide ein handlingsregel som seier at årleg låneopptak skal avgrensast til betalte avdrag same år.

Drift

Inntekter

Lærdal kommune er i stor grad avhengige av kraftinntekter og både utbytte, konsesjonskraft og eigedomsskatt vert nytta i drifta av kommunen. I 2021 er det truleg at eigedomsskatten frå kraftverk kan auke noko, medan det vil bli ein reduksjon i konsesjonskraft og utbytte. Prognoser viser at konsesjonskrafta kan bli kraftig redusert og grunnlaget for utbytte frå Okken Kraft Holding AS vil det næraste året vere lite. Det same gjeld for utbyttet frå Sogn og Fjordane Holding AS.

Utgifter

Renteutgiftene vil truleg bli lågare i dei komande åra, samstundes vil gjelda til kommunen framleis auke. Det er behov for å redusere låneopptaket i tida framover, då dette belastar drifta i form av renter og avdrag.

Prognosa for renteutgifter syner ein nedgang på 2 millionar i forhold til budsjett 2020, ein reduksjon frå 6,5 mill til 4,5 mill.

Ansvar

Pleie og omsorg og Helse har i 2020 dei største utfordringane med å halde seg innanfor tildelte rammer.

I Bu- og miljøtenesta kjem det eit nytt tiltak som vil medføre store kostnader, truleg opp mot 3 mill i året etter refusjonar.

Investeringar

Investeringstakta må ned.

Økonomi- og handlingsplan 20-23 inneheld investeringar for kr 129.670.000, pluss det som var overført frå 2019. Av dette skal kr 109.296.000 finansierast med lån, fordelt på hhv kr 63,3 mill i ordinære lån og kr 46 mill innanfor sjølvkostområdet.

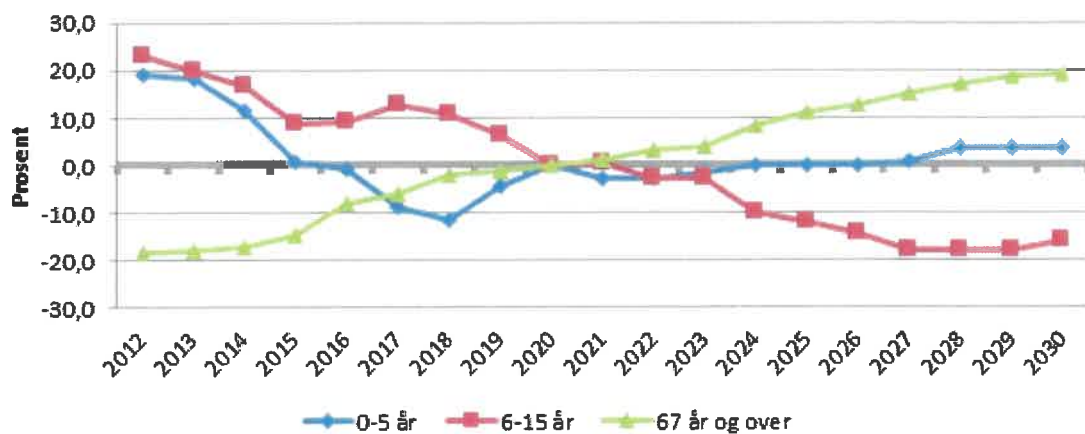
Kunstisbane er eit aktuelt prosjekt. Må finansierast av egne midlar, ikkje lån.

Perioden 2021-2024 vil truleg verte krevjande økonomisk.

Drøfting

- Signal om prioriteringar framover
 - o Drift
 - o Investeringar

Utvikling folketall 0-5 år, 6-16 år og 67 år + i kommunen per 1.1 (2020 = 0, SSB MMMM-alternativet)

Økonomiplan 2021 - 2024

DRIFTSOVERSIKT

Åra 2021 - 2024 har "faste prisar på 2020-nivå"

(dvs ikkje korrigert for løns- og prisvekst)

	2020	2021	2022	2023	2024
Skatt på inntekt og formue	72 981 000	73 683 000	73 683 000	73 683 000	73 683 000
Rammetilskot	77 529 000	73 972 000	73 706 000	73 695 000	73 684 000
Eigedomsskatt - verker og bruk	15 500 000	15 500 000	15 500 000	15 500 000	15 500 000
Rentekompensasjon eldreomsorg / tilskot	669 000	669 000	669 000	669 000	669 000
Rentekompensasjon skole / tilskot	107 000	107 000	107 000	107 000	107 000
Konsesjonsavgift (inntekt)	7 402 000	7 402 000	7 402 000	7 402 000	7 402 000
Konsesjonskraft netto	18 000 000	16 500 000	16 500 000	16 500 000	16 500 000
SUM FRIE INNTEKTER	192 188 000	187 833 000	187 567 000	187 556 000	187 545 000
Renteinntekter	550 000	550 000	550 000	550 000	550 000
Utbytte SFE A/S	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Utbytte - Okken Kraft Holding A/S	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Renteutgifter lån	-6 700 000	-6 700 000	-6 700 000	-6 700 000	-6 700 000
Netto renteutgifter/-inntekter	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
Mottatte avdrag på lån	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Avdragsutgifter lån	-13 100 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000	-13 000 000
Netto avdragsutgifter	-13 000 000	-12 900 000	-12 900 000	-12 900 000	-12 900 000
NETTO RENTE- OG AVDRAGSUTGIFTER	-11 150 000	-11 050 000	-11 050 000	-11 050 000	-11 050 000
TIL FORDELING	181 038 000	176 783 000	176 517 000	176 506 000	176 495 000
Til driftsrammer:					
Ansvar 100 - Politisk styring og kontroll	3 486 000	3 386 000	3 386 000	3 386 000	3 386 000
Ansvar 110 - Rådmann	2 577 900	2 877 900	2 877 900	2 877 900	2 877 900
Ansvar 111 - Kyrkja og andre trussamfun	2 764 700	2 764 700	2 764 700	2 764 700	2 764 700
Ansvar 112 - LNU	-	-	-	-	-
Ansvar 113 - Stab/støtte	12 959 600	12 959 600	12 959 600	12 959 600	12 959 600
Ansvar 114 - Plan og forvaltning	1 639 000	1 639 000	1 639 000	1 639 000	1 639 000
Ansvar 115 - eigedomsforvaltar	-1 632 400	-1 632 400	-1 632 400	-1 632 400	-1 632 400
Ansvar 116 - Landbruk	1 846 900	1 846 900	1 846 900	1 846 900	1 846 900
Ansvar 120 - borgund oppveksstenter	6 530 000	6 530 000	6 530 000	6 530 000	6 530 000
Ansvar 123 - Lærdalsøyri barnehage	11 808 500	11 808 500	11 808 500	11 808 500	11 808 500
Ansvar 129 - Lærdalsøyri skule	22 630 800	22 585 800	22 585 800	22 585 800	22 585 800
Ansvar 130 - Bu og miljøteneste	16 753 000	16 753 000	16 753 000	16 753 000	16 753 000
Ansvar 131 - Helse	6 463 500	6 463 500	6 463 500	6 463 500	6 463 500
Ansvar 132 - NAV kommune	3 687 300	3 687 300	3 687 300	3 687 300	3 687 300
Ansvar 133 - Pleie og omsorg	35 058 800	35 058 800	35 058 800	35 058 800	35 058 800
Ansvar 134 - Barnevern	5 029 400	5 029 400	5 029 400	5 029 400	5 029 400
Ansvar 135 - Flyktingtenesta	-	-	-	-	-
Ansvar 136 - Sogn LMS	4 044 800	4 044 800	4 044 800	4 044 800	4 044 800
Ansvar 137 - Matforsyning	3 499 000	3 499 000	3 499 000	3 499 000	3 499 000
Ansvar 151 - Kultur og formidling	5 939 400	5 859 400	5 859 400	5 859 400	5 859 400
Ansvar 162 - Teknisk drift	16 671 900	16 671 900	16 671 900	16 671 900	16 671 900
Ansvar 163 - sjølvkost vatn og avlaup					
Avsetning til lønsreguleringsfond	3 300 000	3 300 000	3 300 000	3 300 000	3 300 000
Pensjon ufordelt					
Sum fordelt til driftsrammer	165 058 100	165 133 100	165 133 100	165 133 100	165 133 100
Disposisjoner:					
Avsetning til disposisjonsfond	-6 627 900	-2 297 900	-2 031 900	-2 020 900	-2 009 900
Avsetning til næringsfond (konsesjonsavgift)	-7 402 000	-7 402 000	-7 402 000	-7 402 000	-7 402 000
Avsetning til næringsfond (mottekte avdrag)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Avsetning til næringsfond (mottekte renter)	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Avsetning til auka pensjonskostnader	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Avsetning til ressurskrevande brukarar	-				
Avsetning til vedlikehaldsfond	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Avsetning til prosjekt organisasjonsutvikling					
Bruk av disposisjonsfondet					
Overføring investeringsbudsjett					
Netto disposisjoner	-15 979 900	-11 649 900	-11 383 900	-11 372 900	-11 361 900
Balanse	-	-	-	-	-

Denne oversikta er lagt ved som ein referanse, den er ikkje fullt oppdatert.

Sakspapir

Saksnr.	Utval	Møtedato
142/20	Formannskapet	27.08.2020

Sakshandsamar: Gunn Lerøy	Arkiv:	Arkivsaksnr. 20/549 - 5
---------------------------	--------	-------------------------

Styring av tekniske tenester - tilbakemelding til formannskapet

Kort samandrag:

Bakgrunnen for saka er vedtak i formannskapet 25. mai (ref. f-sak 098/20).

Vedtaket blei gjort på bakgrunn av eit notat frå ordførar og varaordførar der det vert stilt ein del spørsmål på bakgrunn av rapport frå forvaltningsrevisjonen av teknisk eining.

Tidlegare konstituert rådmann har gjennomført intervju med leiarane i den aktuelle perioden, og har elles innhenta råd frå KS. Formannskapet vil få ei vurdering og ei orientering i møtet.

Rådmannen si tilråding:

Formannskapet tek orienteringa til vitande.

27.08.2020 Formannskapet

Røysting:

Tilrådinga frå rådmannen vart samrøystes vedteken.

FS-142/20 Vedtak:

Formannskapet tek orienteringa til vitande.

Vedlegg:

Vurdering av styring ved eininga for tekniske tenester

Relevante dokument i saka**Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.****Saksutgreiing**

I notatet frå ordførar og varaordførar som ligg til grunn for vedtaket, er det peika på sju forhold:

- Forvaltningsrevisjon
- Førelegg i samband med gravearbeid på prestegarden
- Førelegg for brot på anbudsreglane ved massekøyring på Håbakken
- Fleire konkrete døme på mangel på arkivering og sporbarheit, bruk av ACOS – systemet
- Brev som ikkje er svart ut
- Mangel på medarbeidersamtalar
- Struktur for tilsette kobla opp mot innleige av ekstern kompetanse

I vedtaket til formannskapet etterspør ein kva grep som har vore teke internt i organisasjonen for å følgje opp, og konsekvensar for leiinga av eininga og kommunen i den aktuelle perioden.

Vurdering

Avvika som kjem fram i rapporten frå forvaltningsrevisjonen er alvorlege, og rådmann vil saman med leiar for tekniske tenester, jobbe systematisk for å lukke alle avvik. Administrasjonen har fått frist til 1. oktober på å levere ni forbetningspunkt til kommunestyret på bakgrunn av det som kjem fram i rapporten etter forvaltningsrevisjonen.

Eventuelle konsekvensar for kommunen sin administrasjon, ligg til rådmannen sine fullmakter å vurdere og bestemme.

Sakspapir

Saksnr.	Utval	Møtedato
143/20	Formannskapet	27.08.2020

Sakshandsamar: Gunn Lerøy	Arkiv:	Arkivsaksnr. 20/741 - 1
---------------------------	--------	-------------------------

Organisering av næringsapparatet i Lærdal kommune

Kort samandrag:

Framtidig organisering av nærings- og tiltaksarbeidet er satt på dagsorden. Spørsmålet er om ein skal halde fram med ein modell der nærings- og tiltaksarbeidet er skilt ut frå kommunen i eit eige selskap (LNU), eller om ein skal integrere næringsarbeidet i kommunen.

Ei eventuell utgreiing må forankrast politisk, og det bør leggest opp til ei brei drøfting før ein gjer vedtak i saka.

Rådmannen si tilråding:

Formannskapet ber rådmannen starte arbeidet med utgreiing av ulike modellar for organisering av nærings- og tiltaksarbeidet i Lærdal kommune. Utgreiinga skal vektlegge følgande:

- Status for LNU i dag, og for næringslivet i kommunen
- Organisering av næringsarbeidet i andre kommunar med dømer frå kommunar som har dette lagt under rådmannen og kommunar som har det utanfor
- Samarbeid med kommunen om planarbeid, kultur, felles møteplassar for næringsliv, kommune og lag og organisasjonar

Formannskapet ber rådmannen legge fram utgreiinga med tilråding om organisasjonsmodell.

Ein legg opp til at saka skal handsamast i formannskapsmøte 29. oktober og i kommunestyret 5. november.

27.08.2020 Formannskapet

Røysting:

Tilrådinga frå rådmannen vart samrøystes vedteken.

FS-143/20 Vedtak:

Formannskapet ber rådmannen starte arbeidet med utgreiing av ulike modellar for organisering av nærings- og tiltaksarbeidet i Lærdal kommune. Utgreiinga skal vektlegge følgande:

- Status for LNU i dag, og for næringslivet i kommunen
- Organisering av næringsarbeidet i andre kommunar med dømer frå kommunar som har dette lagt under rådmannen og kommunar som har det utanfor
- Samarbeid med kommunen om planarbeid, kultur, felles møteplassar for næringsliv, kommune og lag og organisasjonar

Formannskapet ber rådmannen legge fram utgreiinga med tilråding om organisasjonsmodell. Ein legg opp til at saka skal handsamast i formannskapsmøte 29. oktober og i kommunestyret 5. november.

Vedlegg:

Drøftingssak - organisering av kultur

Relevante dokument i saka

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.

Saksutgreiing

Dersom ein vel å organisere næring som ein del av den kommunale verksemda, er det fleire alternativ:

- Ei kommunal næringsavdeling blir slått saman med kultur
- Ei kommunal næringsavdeling blir slått saman med anna kommunal avdeling, til dømes landbruk eller plan.
- Det blir ei eiga kommunal næringsavdeling

Samanslåing av kultur og næring blei drøfta i formannskapsmøte 30.01.2020 i samband med organisering av kultur. Bakgrunnen for at denne saka vart løfta politisk, er at kultur og næring har viktige fellesområde i Lærdal. Særleg gjeld dette utviklinga av det lokale reiselivet og informasjonsarbeidet. Vidare blei det i denne saka peika på at gamle Lærdalsøyri og dei historiske vegane er dei mest nærliggande områda for felles satsing, tilrettelegging og utvikling.

Økonomiske konsekvensar

Ei eventuell utgreiing vil inkludere økonomiske konsekvensar ved val av alternative modellar.

Vurdering

Organisering av næringsarbeidet i Lærdal kommune er ei svært viktig sak med tanke på framtidig utvikling av Lærdal som kommune og lokalsamfunn. Rådmannen vurderer det som viktig at ein legg opp til ei brei og grundig drøfting før vedtak.

Sakspapir

Saksnr.	Utval	Møtedato
167/20	Formannskapet	17.09.2020

Sakshandsamar: Gunn Lerøy	Arkiv:	Arkivsaksnr. 20/785 - 1
---------------------------	--------	-------------------------

Delegasjonsreglement for Lærdal kommune

Kort samandrag:

Kommunestyret skal seinast innan utgangen av året etter kommunestyrevalet, fastsette eit reglement for vedtaksmynde og innstillingsrett.

Framlegg til nytt delegasjonsreglement er tilpassa ny kommunelov, ny politisk utvalsmodell og gjeldande administrativ organisering.

Rådmannen legg i denne saka fram tilråding for politisk delegasjon som omfattar mynde og rolle til kommunen sine folkevalde organ og mynde til ordførar. Den administrative delen av delegasjonsreglementet, vil bli lagt fram i neste møte.

Rådmannen si tilråding:

1. Framlegg til politisk delegeringsreglement vert vedteke slik det ligg føre, og vert gjort gjeldande frå og med 1. oktober 2020.
2. Rådmannen legg fram tilråding om administrativt delelegasjonsreglement til ny handsaming i kommunestyret sitt møte 5. november 2020.

Vedlegg:

Delegasjonsreglementet - Lærdal kommune si praktisering av delegasjonsreglementet etter jordl(gamalt)

Delegasjonsreglement for rådmann.pdf(93026)(gamalt)

Delegasjonsreglement for formannskapet.pdf(93050) (gamalt)

Delegasjonsreglement for administrasjonsutvalet(236337)(gamalt)

Delegasjonsreglement for Administrasjonsutvalet - vedteken i KS
21.09.2017(185250)(gamalt)

Relevante dokument i saka

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.

Kommunelova § 5-14 seier følgjande:

Reglement for delegering og innstilling

Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv et reglement for hvordan vedtaksmyndighet og innstillingsrett skal delegeres. Dette skal gjøres innen 31. desember året etter at kommunestyret og fylkestinget ble konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt

Saksutgreiing

Om lag 150 ulike lover og over 1000 paragrafar styrer den daglege verksemda til kommunen, og

arbeidet årlege revisjonar av delegasjonsreglementet i Lærdal kommune, har ikkje vore prioritert. Administrativt har me difor vedteke å ta i bruk Kommuneforlaget sitt digitale delegasjonsverktøy (KF Delegasjon) som sikrar automatisk oppdatering når lovverk vert endra, og gjer det enklare og meir effektivt å ha oversikt over delegert mynde, og kva som til ei kvar tid gjeld. Lokalt delegasjonsreglement må til eikvar tid vere i samsvar med sentral lovgjeving.

Arbeidet vi no har starta med revisjon av kommunen sitt delegasjonsreglement, kan delast inn i to fasar:

- Politisk delegasjon : Det er viktig at vi raskt får på plass den politiske delegasjonen frå kommunestyret til formannskapet, til ordførar og til dei nye utvala.
- Administrativ delegasjon: Dette er delegert mynde som er gitt frå kommunestyret til rådmannen, og som rådmannen tildeler vidare til sine leiarar i samsvar med gjeldande organisasjonskart.

Ny kommunelov legg alt personalansvar til rådmannen («kommunedirektøren») og i saker som gjeld forholdet til tilsette, vil det politiske handlingsrommet vere å vedta overordna retningslinjer som t.d personalhandbok og strategiar for kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk. Kommunelova § 13-1, 7. ledd seier mellom anna:

Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.

Ny lov har tydelegare reguleringar om delegering av mynde til ordførar og rådmann, difor er det ønskjeleg at nytt delegeringsreglement går meir i detalj her. Det vil i tillegg bli føreslege at me legg noko sterkare vekt på omsynet til effektiv handsaming og tilpassing til kommunen sin administrative kapasitet, og at kurante saker vert handsama på lågast mogleg nivå. Ein syner her til kommunelova § 13-1, 6. ledd: *Et folkevalgt organ kan gi kommunedirektøren myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet.*

Kva som er ei prinsipiell sak er skildra slik som tidlegare. Det er gjort ein tilførsle om at i dei

tilfelle det kan være usikkerheit om den aktuelle sak er prinsipiell, skal saka handsamast av det folkevalde organ. Grunngevinga for å gjere denne tilførselen er at ein etter kvart får ein debatt om kva som er å rekne som ei prinsipiell sak. I forarbeida til kommunelova kjem det fram at ein ynskjer at folkevalde organ skal debattere tema.

Dei endringar som administrasjonen føreslår, kan delast inn i to kategoriar.

- Tydelegare mynde, noko utvida, til ordførar og rådmann, og endring av delegert mynde mellom politiske organ på bakgrunn av nyoppretta utval for levekår og
- Tilpassing til ny kommunelov

Det som står att av arbeid og som me kjem attende med sak til neste møte, er delegert mynde til rådmannen, til interkommunale samarbeidsorgan og med tilpassingar til endringar i særlovgevinga. I samband med innføring av digitalt delegasjonsreglement med bruk av Kommuneforlaget sitt verktøy, vil me gå gjennom alt lovverk på nytt og gjere endringar her.

Ordførar sine fullmakter

Det er to punkt ein særleg bør merke seg. Det fyrste er knytt til ordføraren sine fullmakter. Han får mynde til å treffe vedtak og utpeika utval i saker som ikkje er prinsipielle. Vidare får han mynde i hastesaker til å treffe vedtak, slik at ein ikkje blir handlingslamma i eventuelle saker der ein ikkje rekk å ha møte. Vedtaket skal i slike tilfelle meldast inn i neste møte.

Kommunelova § 6-1 om ordførar sitt mynde står det mellom anna:

Kommunestyret og fylkestinget kan selv gi ordføreren myndighet til å a) treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet.

Ordføreren skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan den delegerte myndigheten er benyttet.

Formannskapet sine fullmakter

Formannskapet har overordna leiing og samordning av den kommunale verksemda, og gjev tilråding til kommunestyret i alle saker som ikkje delegerte til utvala eller rådmannen.

Formannskapet har ansvaret for den overordna økonomiske planlegginga i Lærdal kommune og skal utarbeide årsbudsjett og økonomiplan. Formannskapet har òg ansvaret for økonomiske

strategiar, reglement og liknande for den økonomiske forvaltninga i kommunen.

Formannskapet representerer arbeidsgjevarsida i administrasjonsutvalet.

Administrasjonsutvalet sine fullmakter

Administrasjonsutvalet er kommunen sitt partssamansette utval. Utvalet gjer vedtak innanfor den ramma og etter dei retningslinjene som er fastsette i lov eller vedteke av kommunestyret eller formannskapet. Dette gjeld t.d. planar for arbeidsgjevarpolitikk, personalreglement og helse, miljø og tryggleik.

Administrasjonsutvalet gjev tilråding til kommunestyret i saker innanfor deira ansvarsområde.

Administrasjonsutvalet gjev uttale til budsjett og økonomiplan.

Utvala sine fullmakter

Kommunestyret vedtok tidlegare i år å opprette eit utval for miljø og samfunnsutvikling, og eit utval for levekår i samsvar med kommunelova § 5-7. Utvala vil fungere på den måten at i saker som skal vidare til kommunestyret, vil det det vere utvala og ikkje formannskapet som gir tilråding til kommunestyret. Unnataket vil vere klagesaker etter forvaltningslova § 28, der formannskapet har rolla som klageutval i alle saker.

I same sak blei det vedteke at utval for miljø og samfunnsutvikling får ansvar for å følgja opp saker innanfor samfunnsutvikling og klimarelaterte spørsmål. Utval for levekår får ansvar for dei sakene som naturleg ville vore lagt til utval for kultur og oppvekst, og utval for helse og omsorg.

Vurdering

Delegasjonsreglementet er viktig for å få til eit tydeleg skilje mellom politikk og administrasjon, og ha ei klar rollefordeling. Det skal medverke til at kommunestyret har tillit til at administrasjonen forvaltar lovverket ut frå overordna målsettingar og innan dei rammer som er vedtekne, og at me har ryddige rapporteringslinjer i kommunen. Samtidig må dei folkevalde organa ha handlingsrom til å utforme og utøve sin politikk. Administrasjonen har ei viktig rolle i å legge til rette for gode ramme og premisser for dei politiske avgjerslene.

Sett frå administrasjonen si side er det viktig at vi har eit handlingsrom til å kunne drifte kommunen mest mogleg effektivt, og få frigjort tid til å utvikle lokalsamfunnet og gode tenester til innbyggjarane i Lærdal kommune.

Fram til no har den politiske organiseringa i Lærdal kommune vore avgrensa til kommunestyret

Dagsplan - forslag

Tidspunkt	Aktivitet	Kven møter
08.30-08.45	Innleiing	Kontrollutvalet
08.45-09.15	Møte med gruppeleiar Senterpartiet,	Kontrollutvalet, gruppeleiar SP
09.15-09.45	Møte med gruppeleiar AP,	Kontrollutvalet, gruppeleiar AP
09.45-10.15	Møte med gruppeleiar Høgre,	Kontrollutvalet, gruppeleiar H
10.15-10.45	Møte med gruppeleiar SV	Kontrollutvalet, Gruppeleiar SV
10.45-11.00	Oppsummering/pause	Kontrollutvalet, Gruppeleiar SV
11.00-11.30	Ordførar Audun Mo	Kontrollutvalet, Audun Mo
11.30-12.00	Lunsj	
12.00-12.20	Hovudverneombod	Kontrollutvalet, Hovudverneombod
12.20-12.40	Møte med tenesteleiar Teknisk drift	Kontrollutvalet, leiar teknisk drift
12.40-13.00	Møte med tenesteleiar Plan og forvaltning	Kontrollutvalet, leiar plan og forvaltning
13.00-13.20	Møte med tenesteleiar Pleie og omsorg	Kontrollutvalet, leiar pleie og omsorg
13.20-13.40	Møte med einingsleiar Helse	Kontrollutvalet, leiar helse
13.40-14.10	Møte med tenesteleiar for ein skule/tenesteleiar for ein barnehage	Kontrollutvalet, tenesteleiar skule og barnehage
14.10-14.40	Møte med HTV fagforbundet og HTV utdanningsforbundet	Kontrollutvalet, tillitsvalde
14.40-15.00	Pause	
15.00-15.30	Møte med Rådmann	Kontrollutvalet, rådmann

PwC

Grunnskole

- **Lærdal kom på 323. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 20% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 19 nøkkeltall for sektoren**

Nøkkeltallene for skolesektoren tar for seg avgangskarakterene til ungdomsskoleelevene, gjennomføringsgraden på videregående skole, mestringsnivået i nasjonale prøver, utdanningsnivået til kommunens lærere, elevenes trivsel, nivået på fysisk aktivitet, andelen elever med spesialundervisning, og andelen elever som får leksehjelp.

De viktigste nøkkeltallene i sektoren er avgangskarakter og nasjonale prøver på niende trinn, begge har en vekt på ti prosent av sektoren. De fire nøkkeltallene som tar for seg lærernes kompetanse har en samlet vekt på 30 prosent av sektoren.

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt jevnt og trutt de siste årene, og i fjor lå de på 41.25 poeng. At valgfag ble med i beregningsgrunnlaget fra 2014-15, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Avgangskarakterene på 10. trinn i Lærdal lå i fjor på 41.83 poeng.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 76.24 prosent. Andelen elever fra Lærdal som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 78.95 prosent.

I Lærdal ligger 22.9 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver. Normalen i Kommune-Norge er på 28.18.

På 8. trinn ligger prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer). De beste kommunene ligger på 3.95 prosent, og gjennomsnittskommunen ligger på 9.91.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Lærdal har prosent ligget på laveste nivå de siste årene. Snittet nasjonalt er på 5.87 prosent.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 76.7 prosent av norsklærerne, matematikklærerne og engelsklærerne oppfylte i 2019 kompetansekravene i barneskoletrinnet. I Lærdal oppfyl-

ler 48 dette kravet. En del lærere i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matematikk i kommunen mangler fordypning ifølge statistikken.

På ungdomsskolen oppfyller 75.56 av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene. For denne kommunen er andelen 87.5.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 94 prosent av elevene på 7. trinn i at de trives godt. Snittet nasjonalt ligger på 85.76 prosent.

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. Nå får i gjennomsnitt 6.15 prosent av elevene på 1.-4. trinn spesialundervisning.

Andelen elever med spesialundervisning er vesentlig høyere på 10. trinn enn på 1. trinn. Andelen elever i småskolen i Lærdal som fikk spesialundervisning i 2019 er 9.02%, mot 9.93% i 2018. På 5.-7. trinn får 16.81 prosent av elevene i Lærdal spesialundervisning. Landsgjennomsnittet er 10.49. På ungdomsskolen får 11.63 prosent av elevene i Lærdal spesialundervisning. Snittet for landet ligger på 11.12 prosent.

Lærdal kom på **323.** plass innen denne sektoren.

Ti beste innen grunnskole

Plass	Kommune	Poengsum
1	0616 Nes	1.046
2	0521 Øyer	1.008
3	5021 Oppdal	0.921
4	0220 Asker	0.909
5	0612 Hole	0.901
5	1511 Vanylven	0.901
7	0217 Oppegård	0.899
8	0403 Hamar	0.896
8	0626 Lier	0.896
10	1419 Leikanger	0.888

Pleie og omsorg

- **Lærdal kom på 185. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 20% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 19 nøkkeltall for sektoren**

Sektoren har en vekt på 20 prosent i Kommunebarometeret, og består av 19 nøkkeltall som blant annet måler andelen ansatte som har fagutdanning, andel beboere på sykehjem med omfattende bistandsbehov, andel plasser i sykehjem i skjermet enhet, andel av sykehjemsopphold som er korttidsopphold, beboernes tid med lege, fysioterapeut og hjemme-sykepleie, andel av enerom på sykehjemmet, antall vedtak om dagaktivitetstilbud, antall plasser til rehabilitering, andel vedtak om hjemmetjeneste som iverksettes innen 15 dager og antall trygghetsalarmer, årsverk for geriatrisk sykepleier og ergoterapeut og mer.

De viktigste nøkkeltallene er andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet. Disse tre nøkkeltallene har hver en vekt på prosent hver i barometeret.

Datakildene våre for pleie og omsorgssektoren er SSB og Helsedirektoratet. Tallene for 2019 er imidlertid fortsatt ikke publisert av SSB, noe som medfører at denne sektoren er mangelfull i det foreløpige Kommunebarometeret for 2020.

Nasjonalt har 77.78 av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. I Lærdal har 83 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen 97.8 prosent. «Fagutdanning er grunnleggende viktig for god kvalitet», skriver Helsedirektoratet i en omtale av indikatoren.

Av dem som bor på sykehjem, har 79.57 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2019. Andelen har økt over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjems plass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Lærdal har 77.78 prosent av beboerne på sykehjem et omfattende pleiebehov.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på

sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2019 ligger på prosent. I Lærdal tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 35.29 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. I fjor var denne dekningsgraden 35.29.

I gjennomsnitt er 18.98 prosent av oppholdene på sykehjem i Norge korttidsopphold. Andelen har vært ganske stabil de siste årene. Andelen opphold som er korttidsopphold i Lærdal er 21.52. De beste kommunene ligger på 100 prosent.

I snitt hadde beboerne på sykehjem i fjor 33.36 minutter med lege per uke i Kommune-Norge. I Lærdal fikk beboerne i snitt 49.8 minutter med lege i uka i fjor.

Nasjonalt fikk beboerne i gjennomsnitt 26.87 minutter med med fysioterapeut i uka i fjor. Snittet per beboer på sykehjem i Lærdal er nå på 36 minutter i uka. De beste er oppe på 462.6 minutter i uka.

For landet sett under ett er 90.6 prosent av plassene på sykehjem det som kan regnes som moderne enerom. Kjøp av plasser i andre kommuner kan være en feilkilde i statistikken for enkelte kommuner. I Lærdal er 100 prosent av sykehjems plassene regnet som moderne enerom.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. For de kommunene som har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet har 38.14 prosent hjemmeboende med demens vedtak om dagtilbud. prosent av hjemmeboende med demens i Lærdal har vedtak om dagaktivitetstilbud.

Andelen vedtak om hjemmetjenester som er iverksett innen 15 dager, er for landet på 97.18 prosent. prosent av alle vedtak om hjemmetjenester blir i Lærdal satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

Antall registrerte trygghetsalarmer tilsvarer på landsbasis 35.28 prosent av alle over 80 år som bor hjemme. Målt mot hvor mange over 80 år som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen 45.37.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Snittet er nå 11.15 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år. I Lærdal er årsverk med geriatrisk sykepleier per 1.000 innbyggere over 80 år.

Andelen funksjonshemmede som opplever at de fullt ut får dekket behovet om bistand til å delta i jobb eller studier, er nasjonalt på 79.33 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet opplever 92.31 prosent av de funksjonshemmede i Lærdal at de får den hjelpen de trenger for å kunne delta i arbeid og studier. De beste kommunene ligger på 100 prosent. Bare prosent synes de får dekket behovet for bistand til å delta i fritidsaktiviteter. Nasjonalt er gjennomsnittet 60.19

prosent, og de beste ligger på 100 prosent.

Lærdal kom på **185. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen pleie og omsorg

Plass	Kommune	Poengsum
1	5013 Hitra	0.855
2	1135 Sævi	0.842
3	1238 Kvam	0.822
4	0528 Østre Toten	0.817
4	1523 Ørskog	0.817
6	1221 Stord	0.816
7	0441 Os	0.804
7	1032 Lyngdal	0.804
9	0612 Hole	0.801
10	1263 Lindås	0.798

Barnevern

- **Lærdal kom på 339. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 13 nøkkeltall for sektoren**

I sektoren for barnevern benytter vi 13 nøkkeltall for å rangere kommunene, og sektoren har en vekt på ti prosent av det samlede barometeret.

Vi benytter parametere som andel barn i barnevernet, hvor stor andel av undersøkelsene som blir gjennomført innenfor tre måneder, andel barn i institusjon og fosterhjem, bemanningen i barnevernet, antall undersøkelser fordelt på årsverk, andelen barn under omsorg som har omsorgsplan, andel barn med utarbeidet tiltaksplan, hva kommunene bruker på forebygging og tidlig innsats, og hvor mange brukerundersøkelser kommunene har gjennomført de siste fire årene.

Nøkkeltallene for andel barn i barnevernet og andel undersøkelser gjennomført innenfor tre måneder er de tyngste for sektoren, hver har en vekt på 15 prosent. Andel barn i institusjon og fagutdanning har begge en vekt på 10 prosent av sektoren.

Datakilden for nøkkeltallene i barnevernsektoren er utelukkende SSB.

Andelen barn i barnevernet er justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav.

Man kunne også argumentert for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel må det i utgangspunktet regnes for å være positivt når barn ikke er omfattet av tiltak i barnevernets regi.

I Norge er gjennomsnittlig 4.79 prosent av barna omfattet av tiltak. Hvis vi korrigerer andelen av barn som faktisk er i barnevernet for behovet, er denne andelen på 6.54 prosent i Lærdal kommune.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet, som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned de siste årene.

Kommunene i Norge overholder den normale saksbehandlingsfristen som er bestemt i lovverket i 86.4 prosent av sakene i gjennomsnitt.

Andelen fristbrudd er redusert kraftig de siste årene.

Til sammenligning er 92 prosent av undersøkelsene gjennomført innenfor 3 måneder i Lærdal kommune.

I løpet av de fire siste årene sett under ett, behandles 87 prosent av sakene innenfor 3 måneder i kommunen. Til sammenligning ligger tilsvarende andel for de beste kommunene i landet på prosent.

Av alle barn med barnevernstiltak, er 33.08 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene.

I Lærdal er tallet prosent i fosterhjem eller institusjon. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt. Målt mot antall mindreårige, har bemanningen i barnevernet økt med rundt 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere. Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Lærdal er stillinger per 1000 mindreårige i kommunen.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Lærdal er tallet 32.7 mot et landssnitt på 21.73 barnevernssaker per årsverk.

I landet samlet har 95.1 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. I Lærdal har prosent av barna i kommunen, som er omplassert, en omsorgsplan.

Målt over de siste fire årene har 91.3 prosent av barna under omsorg i Lærdal hatt omsorgsplan.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helse-tiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst var disse utgiftene i Lærdal på 15807.34 kroner per barn under 5 år i fjor. Nasjonalt er dette tallet på 13045.48.

Generelt er det ikke høye tall for hvor mange brukerundersøkelser kommunene oppgir at de har hatt i barnevernstjenesten. Ettersom tallene er små, velger vi å se på dem over en lengre tidsperiode. Når vi vurderer antallet brukerundersøkelser, så teller vi derfor hvor mange av de siste fire årene det kommunene gjennomførte slike undersøkelser.

Ettersom vi mangler historikk på dette tallet, vil verdien ikke være tilgjengelig for de tidligste årene i tabellen.

Siste fireårsperiode gjennomførte Lærdal kommune brukerundersøkelse 1 gang.

Lærdal kom på **339. plass** innen barnevern.

Ti beste innen barnevern

Plass	Kommune	Poengsum
1	0627 Røyken	0.462
2	0214 Ås	0.439
3	1102 Sandnes	0.43
4	0814 Bamble	0.425
5	0228 Rælingen	0.424
6	0217 Oppegård	0.419
7	0230 Lørenskog	0.411
8	0219 Bærum	0.409
8	0231 Skedsmo	0.409
10	1001 Kristiansand	0.405

Barnehage

- **Lærdal kom på 283. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 13 nøkkeltall for sektoren**

Barnehagesektoren utgjør ti prosent av barometerets vekt, og i denne sektoren rangerer vi kommunene ut i fra 13 forskjellige nøkkeltall.

Vi måler antall barn per årsverk i både kommunale og private barnehager, andelen barnehager som oppfyller gjeldende kompetansekrav, andelen ansatte i barnehager med pedagogisk utdanning, andelen menn i barnehagene, andelen av minoritetsbarn som går i barnehage, størrelsen på barnehagene, størrelsene på leke- og oppholdsareal og hvor stor andel av barn i barnehagealder som har barnehageplass.

De viktigste nøkkeltallene i barnehagesektoren er grunnbemanning per barn i kommunale barnehager, andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, og andelen ansatte i kommunale barnehager som har pedagogisk utdanning.

Disse nøkkeltallene har hver for seg en vekt på 15 prosent av sektoren, og utgjør altså til sammen 45 prosent av sektorens vekt.

Datakildene i denne sektoren er Utdanningsdirektoratet og SSB.

Snittbemanningen i kommunale barnehager endret seg fra 5.37 barn per voksen i 2018 til 5.28 i fjor. I Lærdal var tallet 5.4 i fjor.

For private barnehager er endringen fra 5.05 barn per voksne i 2019 til 5.57 i fjor. I Lærdal var det barn per voksne i fjor.

Barnehagenormen, som innebærer at barnehagene skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år, ble innført fra 1. august 2018.

Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi også med noen data for private barnehager, som egne nøkkeltall.

Halden har ifølge statistikkene lavere bemanning i de kommunale barnehagene enn de fleste andre. Kommunen er på 407. plass på denne tabellen. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Hva

har antallet voksne å si for kvaliteten?

I 2018 innførte regjeringen nye utdanningskrav til personalet i barnehager. Andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 61.81 prosent. I Lærdal oppfyller 50 prosent av de kommunale barnehagene oppfyller pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

39.4 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Lærdal har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 41.61 prosent.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, nasjonalt er tallet 8.64 prosent. Allerede i 1997 satte den daværende regjeringen et mål om å ha 20 prosent menn i barnehagene. Målsettingen er senere fulgt opp i tre handlingsplaner, den siste i 2014. Andelen menn som jobber i barnehagene i Lærdal er på 7.3 prosent. De beste ligger på 26.3 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, har økt mye de siste årene nasjonalt.

Snittet er nå 84.13 prosent. I Lærdal går 95 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Hvordan kan andelen bli høyere?

Ulike talletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Stadig flere barn går i barnehager med mer enn 100 plasser, og i snitt har størrelsen økt med 20 prosent de siste 10 årene. Dette har skapt debatt: Klarer store enheter å ivareta barnehagens mange kvalitetsmål?

Hva er en bra barnehage, og hva er tryggest? En Fafo-rapport viser at en barnehages størrelse i seg selv ikke avgjør kvaliteten.

I snitt har en gjennomsnittsbarnehage i Norge nå 41.3 barn. Barnehagene i Lærdal har i følge statistikken 45.5 barn i snitt.

Nasjonalt viser tallene at 89.23 prosent av alle barn i barnehagealder har plass i barnehagen. I Lærdal har 100 prosent av barna barnehageplass.

Helse

- **Lærdal kom på 218. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 7.5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 14 nøkkeltall for sektoren**

Helsesektoren utgjør 7,5 prosent av barometerets totale vekt, og her benytter vi totalt 14 nøkkeltall for å rangere kommunene ut i fra legedekningen, tilgjengeligheten på en fastlege, dekningen av helsesykepleiere, psykiatriske sykepleiere og jordmødre, antall sykehusopphold blant befolkningen, antall helseundersøkelser for skolebarn, andel fødte som mottar hjemmebesøk, vaksinasjonsgraden, omfanget av legemiddelbruk og ressurser benyttet til forebygging.

De tyngste nøkkeltallene er legdekning, dekning av helsesykepleier, skolehelse, hjemmebesøk, og vaksinasjonsgrad. Alle disse nøkkeltallene har hver seg en vekt på ti prosent av sektoren.

Datakildene våre i denne sektoren er SSB, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Av tekniske årsaker er det noen nøkkeltall som ikke er blitt med for 2019. Dette gjelder tall for antall sykehusopphold (HE08), og legemiddelbruk (HE13).

Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 44,16 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Lærdal er det ledig plass på 66,67 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesykepleiere og jordmødre i kommunen Norge. Hvis det er feil stillingskode i A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig.

Dekningen av helsesykepleiere målt mot antall småbarn i Lærdal kommune er 0, gjennomsnittskommunen i landet har 100,81 helsesykepleiere per 10 000 småbarn.

Målt mot folketallet er det 21,85 psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere i Lærdal kommune. Tilsvarende gjennomsnittstall for hele Norge var på 24,37 i 2019.

Lærdal har 384,62 jordmødre per 10 000 fødte barn, mot et nasjonalt gjennomsnitt på 132,05 jordmødre per 10 000 fødte.

Fra og med Kommunebarometeret 2019 måler vi også antall opphold på sykehus, målt mot innbyggertallet. Denne statistikken kommer vanligvis fra Helsedirek-

toratet, men til årets barometer har vi dessverre ikke hatt tilgang på dette tallet. Det blir derfor stående blankt for samtlige kommuner i 2020.

Nasjonalt får 87,57 prosent av barna helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Til sammenligning var tilsvarende tall for 2018 84,65 prosent. I Lærdal fikk 72,22 barn helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn, mot 88,89 prosent året før.

En statistikk som stadig har blitt bedre på nasjonalt plan de siste årene, er tallene for antall nyfødte som får hjemmebesøk innen de to første ukene etter fødselen. I fjor fikk 92 prosent av alle nyfødte i Norge hjemmebesøk innen 14 dager.

I Lærdal fikk 100 prosent av de nyfødte i kommunen hjemmebesøk innen to uker i 2019.

Vaksinasjonsgraden for 2- og 9-åringene har stor betydning for kommunens rangering innenfor helsesektoren. I kommune-Norge varierte vaksinasjonsgraden mellom 55.6% og 99% for 2-åringene, og mellom 80.6% og 99.3% for 9-åringene i 2019. I Lærdal er vaksinasjonsgraden henholdsvis 75,3 og 90,8 for 2- og 9-åringer.

Totalt sett for helsesektoren kom Lærdal kommune på **218.** plass i årets Kommunebarometer.

Ti beste innen helse

Plass	Kommune	Poengsum
1	1444 Hornindal	0.323
2	0834 Vinje	0.32
3	1826 Hattfjellidal	0.309
4	1259 Øygarden	0.304
4	1871 Andøy	0.304
4	2017 Kvalsund	0.304
7	0428 Trysil	0.3
8	0619 Ål	0.298
9	0522 Gausdal	0.296
10	2027 Nesseby	0.295

Sosialtjeneste

- **Lærdal kom på 218. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 7.5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 11 nøkkeltall for sektoren**

For å rangere kommunene i denne sektoren, benytter vi elleve nøkkeltall som måler faktorer som lengden for sosialhjelp, andelen av unge personer som mottar sosialstønning, antall personer som har sosialhjelp som hovedinntekt, hvor mange årsverk kommunen bruker på økonomisk rådgivning i forhold til innbyggertall, andelen av søknader om kommunal bolig som blir innvilget, og andel mottakere med individuell plan.

Sektorens tyngste nøkkeltall er gjennomsnittlig stønadslengde for unge mottakere. Dette nøkkeltallet utgjør 15 prosent av sektoren.

Stønadslengde for eldre mottakere, andel som er på stønad i over seks måneder og ti måneder, andelen som har sosialhjelp som hovedinntekt, andelen mottakere av kvalifiseringsstønning og årsverk til økonomisk rådgivning har alle en vekt på 10 prosent av sektoren.

Resten av nøkkeltallene har en vekt på mindre enn 10 prosent hver.

Datakildene for denne sektoren er utelukkende basert på SSB.

Nasjonalt er stønadslengden for unge mottakere på 4,01 måneder. I Lærdal går unge mottakere på sosialhjelp i 5 måneder.

I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt 4,68 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden 5,5 måneder.

Når vi korrigerer for behovet, mottar 7,33 prosent av de over 25 år i Lærdal sosialhjelp. Snittet for Kommune-Norge er 4,51 prosent.

32,53 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder, og 16,4 prosent får stønad i mer enn 10 måneder.

47,62 prosent av dem som går på sosialstønning i Lærdal mottar den i minst 6 måneder.

Sosialstønning gis i over 10 måneder til 17,46 prosent av dem som mottar støtte.

Nasjonalt har 13,55 prosent av de med sosialhjelp dette som hovedinntekt.

Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt er 6,35 prosent. I barometeret er lav verdi positivt.

På landsbasis ble 78,48 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene.

I Lærdal ble 62,5 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 19,78 prosent som har en slik plan. I Lærdal har 76,67 prosent en slik plan.

Lærdal kom på **218.** plass innen denne sektoren.

Ti beste innen sosialtjeneste

Plass	Kommune	Poengsum
1	1002 Mandal	0.388
2	1017 Songdalen	0.368
3	1037 Kvinesdal	0.35
3	1528 Sykkylven	0.35
3	1903 Harstad	0.35
6	5034 Meråker	0.344
7	1112 Lund	0.342
8	0538 Nordre Land	0.333
9	0829 Kviteseid	0.327
10	1525 Stranda	0.326

Kultur

- **Lærdal kom på 106. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 2.5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 11 nøkkeltall for sektoren**

Her benytter vi elleve nøkkeltall som måler kommunene ut ifra bibliotektilbudet, aktivitetstilbud til barn og unge, ressurser kommunen bruker på idrettsanlegg, kinotjenestene, antall kulturarbeidere, tilbud i musikk- og kulturskole og fritidssenter og hvordan kommunen stimulerer frivilligheten.

De tre tyngste nøkkeltallene i kultursektoren er netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge, netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger og antall ansatte kulturarbeidere i kommunen. Til sammen har disse tre nøkkeltallene en vekt på 45 prosent av sektoren.

Datakildene er SSB og kulturindeksen til Telemarksforskning. For flere av nøkkeltallene er siste tilgjengelige data fra 2018.

De nasjonale besøkstallene for bibliotekene er foreløpig ikke oppdatert for 2019. Snittet i 2018 var på 4.34 besøk per innbygger. Biblioteket i Lærdal har 2.79 besøk ifølge statistikken.

15.49 av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånerne på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning. I Lærdal er 12.74 av de voksne registrert som aktive lånerne.

Bibliotekene har de siste årene hatt stadig mindre utlån. Tallene for 2019 blir oppdatert i juni.

Justert for lønns- og prisvekst brukte norske kommuner i snitt 1112.53 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Netto utgifter til idrett og anlegg i er 1984.66 kroner per innbygger.

Telemarksforskning setter sammen oversikt over hvor

mange kulturarbeidere det er i kommunene, både i privat og offentlig regi. I Lærdal er sysselsettingen innen kultur 11.65 målt mot folketallet. I Lærdal har 8.36 kulturarbeidere.

Nasjonalt går 22.72 prosent av de mellom 6 og 15 år nå på kultur- og musikk-skole. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det over sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Andelen av barn fra kommunen som faktisk går på musikk- og kulturskole er 37.66, ifølge tallene.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning viser hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Lærdal får elevene 13.38 antall timer med undervisning.

Lærdal kom på **106.** plass innen denne sektoren.

Ti beste innen kultur

Plass	Kommune	Poengsum
1	0941 Bykle	0.135
2	1151 Utsira	0.133
3	0833 Tokke	0.119
4	0542 Nord-Aurdal	0.11
5	0831 Fyresdal	0.109
5	1940 Kåfjord	0.109
7	0938 Bygland	0.108
7	0940 Valle	0.108
9	1232 Eidfjord	0.106
9	2022 Lebesby	0.106

Miljø

- **Lærdal kom på 234. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 2.5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 11 nøkkeltall for sektoren**

Miljø er en "lett" sektor med en vekt på totalt 2,5 prosent i Kommunebarometeret. I denne sektoren benytter vi elleve nøkkeltall som rangerer kommunene ut fra energikostnader, samlet areal på formålsbyggene per innbygger, total mengde avfall per innbygger, mengde avfall levert til gjenvinning, vannforbruk per innbygger, hvor mye ressurser kommunen legger i rekreasjon, hvor mye jordbruksareal kommunen har omdisponert det siste året og hvor store utslipp kommunen har av klimagasser.

I miljøsektoren har alle nøkkeltall en vekt på 10 prosent, med unntak av to av klimagass-nøkkeltallene som begge har en vekt på 5 prosent.

Datakildene våre for miljøsektoren er SSB og miljøstatus.no.

Sektoren ble en del endret i fjorårets utgave av Kommunebarometeret. Statistikk om utslipp av klimagasser er hentet inn, og sektoren har nå et mer helhetlig preg av å ha nøkkeltall som retter oppmerksomheten mot bruk av naturressurser og miljø.

Korrigert for lønns- og prisvekst var kommunenes energikostnader nasjonalt på 153.1 kroner per kvadratmeter i snitt.

Energi-kostnadene for bygg i Lærdal er på 197 kroner per kvadratmeter, ifølge SSB. Statistikken for formålsbygg inkluderer de sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.). Nasjonalt utgjør arealet i snitt 6.76 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små.

I Lærdal er tallet 8.22 kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Energi bruk per bruker av kommunale bygg var et nytt nøkkeltall i barometeret i fjor. Statistisk sentralbyrå publiserer tallet, basert på et teoretisk antall brukere. Nøkkeltallet bør kunne si noe om energibruken er høy eller lav, men det vil være usikkerhet knyttet til statistikken.

Et viktig ressurs spørsmål er hvor mye søppel som produseres. Søppelmengden er korrigert for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere.

De beste kommunene her ligger på godt over 66.7 prosent, de dårligste på ned mot 0 prosent. En ganske stor andel av avfallet i kommunen går til materialgjenvinning eller biologisk behandling.

Andelen av dyrket og dyrkbar jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Lærdal er 0.28 dekar jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

I fjorårets kommunebarometer introduserte vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Lærdal slipper ut 9333.84 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter).

Nasjonalt ligger gjennomsnittet på 12564.36 kilo per innbygger.

Lærdal kom på **234.** plass innen denne sektoren.

Ti beste innen miljø

Plass	Kommune	Poengsum
1	0602 Drammen	0.121
1	1121 Time	0.121
3	1122 Gjesdal	0.12
4	0219 Bærum	0.117
5	0119 Marker	0.115
5	0230 Lørenskog	0.115
5	0904 Grimstad	0.115
5	1102 Sandnes	0.115
9	1101 Eigersund	0.114
10	0216 Nesodden	0.112

Vann, avløp og renovasjon

- **Lærdal kom på 310. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 2.5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 14 nøkkeltall for sektoren**

Sektoren for vann og avløp har en vekt på 2,5 prosent i Kommunebarometeret, og er således en lett sektor. Vi rangerer kommunene ut i fra 14 forskjellige nøkkeltall som måler kommunene ut i fra årsgebyr for vann, avløp og renovasjon, renseanlegg som oppfyller alle rensekrav, vannkvalitet, antall brudd i vannleveransene, alder på vannlednings- og spillvannsnettet, hvor store vannlekkasjene er, antall stopp i kloakken, og antall oversvømte kjellere der kommunen har erkjent ansvar.

De viktigste nøkkeltallene i VA-sektoren er andel innbyggere som er tilknyttet renseanlegg som oppfyller alle rensekrav. Dette nøkkeltallet har en vekt på 20 prosent av sektoren, og årsgebyr på vann, avløp og renovasjon har en vekt på 15 prosent.

Datakildene våre for denne sektoren er fra SSB.

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2019-kroner. Gebyrene er nasjonalt i snitt på 11119.76 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Lærdal er på 10155 kroner. Lave gebyrer er positivt så sant det ikke betyr at anleggene er utdaterte og dårlig vedlikeholdt.

I Norge er 97.88 prosent av innbyggere tilknyttet kommunale vannverk har tilfredsstillende kvalitet på vannet. For Lærdal er denne andelen på 95.05 prosent.

De fire nøkkeltallene for vannkvalitet i barometeret bidrar særlig til å identifisere kommuner hvor dette ikke er tilfellet. Det er først og fremst pH-verdier som er et problem i en del kommuner.

Lekkasje fra vannledningsnett er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og

her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 26.91 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på rundt eller over 67.9 prosent. Ifølge statistikken lekker det 6.6 prosent fra ledningsnett i kommunen. I de beste kommunene er lekkasjeandelen rundt 1 prosent.

Fornyingen av vannledningsnett har de tre siste årene vært ganske god. I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnett. Vannledningsnett i Kommune-Norge som har en kjent alder, er i snitt 31.87 år gammelt. I Lærdal er snittet 39 år.

Heller ikke spillvannsnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Andelen av spillvannsnettet som er fornyet siste tre år er nå 0.57 prosent. Utskifting av spillvannsnettet i Lærdal er på de tre siste årene, ifølge statistikken.

I snitt er spillvannsnettet i kommunen som har en kjent alder, på 28 år. Snittet for Kommune-Norge er 32.49 år.

Lærdal kom på **310.** plass innen denne sektoren.

Ti beste innen vann, avløp og renovasjon

Plass	Kommune	Poengsum
1	0834 Vinje	0.136
2	1502 Molde	0.134
3	5021 Oppdal	0.131
4	0427 Elverum	0.129
5	1046 Sirdal	0.127
5	5001 Trondheim	0.127
7	0105 Sarpsborg	0.124
7	0919 Froland	0.124
7	1841 Fauske	0.124
10	1002 Mandal	0.123

Økonomi

- **Lærdal kom på 268. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 11 nøkkeltall for sektoren**

Økonomisektoren består av elleve nøkkeltall og har en vekt på ti prosent av Kommunebarometeret. I denne sektoren rangerer vi kommunene ut i fra driftsmargin, hvor stort disposisjonsfondet til kommunene er, og hva slags endring de har hatt i dette fondet det siste året, kommunens gjeldsbyrde, finansutgifter, investeringer, lånebyrde, og premieavvik.

De tyngste nøkkeltallene i sektoren er nøkkeltallene for driftsmargin og disposisjonsfond. Samlet har disse nøkkeltallene en vekt på 50 prosent av sektoren.

Datakildene for økonomisektoren er i sin helhet SSB.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt i fjor var at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen.

Nasjonalt ble korrigerert netto driftsresultat på -0.74 prosent i 2019. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet. Korrigerert netto driftsresultat var på 2.5 i Lærdal prosent i fjor. De beste kommunene i landet leverer et korrigerert driftsresultat på 26.21

Disposisjonsfondet er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene i kommunene samlet er nå på 11.51 prosent av brutto driftsinntekter. Lærdal har 4.06 på disposisjonsfond.

Netto renteeksponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og pen-

ger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. For Kommune-Norge er renteeksponert gjeld på 45.75 prosent av brutto driftsinntekter. Netto renteeksponert gjeld i kommunen er 67.3 prosent, målt mot brutto driftsinntekter.

Gjeldsgraden i Lærdal har endret seg prosent det siste året. Er det en planlagt endring, eller har det bare blitt slik? Nasjonalt er gjennomsnittlig endring i gjeldsgrad på 6.6 prosent.

Kommune-Norge samlet bruker 0.46 av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Lærdal bruker 0.25 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag. Investeringsnivået har vært 15.07 prosent av brutto inntekter i Lærdal de fire siste årene. Snittet i landet ligger på 14.62 prosent.

Lærdal kom på **268.** plass innenfor denne sektoren.

Ti beste innen økonomi

Plass	Kommune	Poengsum
1	1834 Lurøy	0.566
2	1134 Suldal	0.556
2	1547 Aukra	0.556
4	0543 Vestre Slidre	0.531
5	0941 Bykle	0.526
6	1826 Hattfjellidal	0.518
7	0432 Rendalen	0.514
8	0710 Sandefjord	0.512
9	0234 Gjerdrum	0.505
10	1816 Vevelstad	0.5

Kostnadsnivå

- **Lærdal kom på 300. plass innenfor denne sektoren i Kommunebarometeret for 2020**
- **Sektoren utgjør 5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 7 nøkkeltall for sektoren**

Sektoren for kostnadsnivå har en vekt på fem prosent i Kommunebarometeret, og vi rangerer kommunene etter sju forskjellige nøkkeltall som måler netto utgifter til kommunesektorene grunnskole, pleie og omsorg, barnehage, barnevern, sosialtjeneste, helse og administrasjon.

De tyngste nøkkeltallene i denne sektoren er nøkkeltallene for grunnskole, pleie og omsorg, og barnehage med en vekt på henholdsvis 30, 35 og 15 prosent av sektoren.

Datakildene for nøkkeltallene i denne sektoren er SSB og KS.

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2019. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning og så videre. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2019-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år.

Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Lærdal er på 16147.05 kroner. Landsgjennomsnittet ligger på 15327.2. Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest ligger på en kostnad på 40001.08 - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. I Lærdal drifter man denne sektoren med en nettokostnad på 20216.8 kroner.

Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorg omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene. Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Statistikken er bare sammenliknbar tilbake til 2015. Barnehagekostnadene i kommunen ligger på 9522.67. Gjennomsnittet i landet er på kroner.

Kostnadene i Barnevern-Norge var på 2595.71i fjor, målt per innbygger, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Kostnadene innen barnevernet i Lærdal ligger på 3238.7.

Lærdal kom på **300.** plass innen denne sektoren.

Ti beste innen kostnadsnivå

Plass	Kommune	Poengsum
1	0229 Enebakk	0.263
2	1243 Os	0.259
3	0238 Nannestad	0.254
4	0624 Øvre Eiker	0.252
5	5035 Stjørdal	0.251
6	1859 Flakstad	0.248
7	0216 Nesodden	0.244
8	1834 Lurøy	0.242
9	5017 Bjugn	0.24
10	0701 Horten	0.239

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 18/2020 Framlegg til budsjett for kontrollutvalet 2021

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	28.09.2020	18/2020

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Kontrollutvalet gir følgjande framlegg om budsjett 2021 for kontrollutvalet i Lærdal kommune:

Område	2021
Kontrollutvalet	118 440
Sekretariatet	183 000
Finansiell revisjon	190 000
Kjøp av forvaltningsrevisjon	200 000
Kjøp av selskapskontroll	0
TOTALT	691 440

Framlegget vert sendt over til administrasjonen for innarbeiding i kommunen sitt budsjett.

BAKGRUNN

Aktuelle lover/forskrifter og avtalar.

Kommunelova

Forskrift om kontrollutval og revisjon

Avtale om revisjon med KPMG AS

Avtale om sekretariat med PricewaterhouseCoopers AS

SAKSUTGREIING

Etter forskrift om kontrollutval og revisjon § 2 skal kontrollutvalet utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Dette budsjettforslaget skal følgje innstillinga til årsbudsjettet etter kommunelova § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Budsjettet er delt i 5 delar:

1. Kontrollutvalet
2. Sekretariatet
3. Finansiell revisjon
4. Kjøp av forvaltningsrevisjon
5. Kjøp av eigarskapskontroll

1. Kontrollutvalet

Godtgjersla til kontrollutvalet er utrekna som ein faktor av løn til ordførar.

Leiaren i kontrollutvalet får fast arbeidsgodtgjersle tilsvarande 3 % av ordførargodtgjersla.

Møtande medlemmer får ei arbeidsgodtgjersle tilsvarande 1,3 % av ordførargodtgjersla pr. møte.

Som ei tilnærming for berekning av godtgjersle er det teke utgangspunkt i ordførarløn for 2019, med ei justering for forventa lønsvekst fram til 2021 på 5 %. Tapt arbeidsforteneste er lik som for 2020, med ei justering for prisvekst på om lag 2 %.

Det vert i budsjettet lagt opp til at medlemmene skal ha moglegheit til fagleg oppdatering i form av kurs eller deltaking på konferansar. Dette er viktig å prioritere dette for å sikre god opplæring og kompetanse for medlemmane i kontrollutvalet. Det vert føreslege ein sum på kr 44.900 til dette formålet. Dette tilsvarar forslaget til budsjett i 2019, med justering for prisvekst på om lag 2%.

Totalt kjem ein då fram til eit budsjettframlegg for 2021 på kr .

Kontrollutvalet	2021
Fast godtgjersle leiar i kontrollutvalet	24.600
Fast godtgjersle medlemmer i kontrollutvalet	21.400
Tapt arbeidsforteneste	11.220
Kilometergodtgjersle/diett (opplæring etc)	5.650
Arbeidsgjevaravgift	6.070
Kontingentar	4.600
Kurs/konferansar/andre kostnader	44.900
Sum kontrollutval	118.440

2. Sekretariat

Det er avtale om fast pris vedkomande sekretariatsfunksjonen med PricewaterhouseCoopers AS.

Kommunestyret har vedteke avtale som gjaldt frå 1.6.17 fram til 1.6.19, med opsjon på forlenging i 2 + 2 år etter dette. Administrasjonen har nytta retten til å forlenge avtalen, som no gjeld til den 1.6.21. Etter avtalen var prisen for 2020 på kr 179 450. Frå og med 1.1.21 skal prisen justerast med endring i konsumprisindeksen frå 1.1.20 fram til 1.1.21. I budsjettframlegget vert det lagt til grunn at ein får ei endring i konsumprisindeksen i denne perioden på om lag 2%.

Budsjettposten for sekretariatet vert då sett til kr 183 000.

3. Finansiell revisjon

Lærdal kommune inngjekk våren 2019, etter ein anbudsrunde, ny avtale om finansiell revisjon med revisjonsfirmaet KPMG. Avtalen gjeld frå til 1.7.2019 til 30. juni 2021, med opsjon for kommunen til å forlenge avtalen i 2 år.

Honoraret er basert på fastpris for rekneskapsrevisjon og timepris på andre oppdrag. Basert på inngått avtale, som har fastpris på rekneskapsrevisjon og timepris på andre attestasjonstenester er det gjort eit anslag på samla honorar for 2021 på kr 190 000.

4. Kjøp av forvaltningsrevisjon

Kommunestyret vedtok hausten 2016 ny plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2020. I følge merknaden til § 9 i forskrift for kontrollutval har kommunestyret ansvar for å stille dei nødvendige budsjettmidlar til rådvelde, slik at kontrollutvalet kan gjennomføre forvaltningsrevisjon. Ny plan for forvaltningsrevisjon vil bli utarbeidd i løpet av hausten 2020.

Sekretariatet rår utvalet til å budsjettere med kjøp av forvaltningsrevisjon for 2021 med totalt kr 200.000.

5. Kjøp av eigarskapskontroll

Kommunestyret vedtok hausten 2016 plan for gjennomføring av selskapskontroll for perioden 2016-2020. Det pågår no i 2020 ein selskapskontroll av SIMAS IKS som blir gjennomført i lag med dei andre eigarkommunane. Det er ikkje identifisert område med umiddelbare behov for eigarskapskontroll og det vert difor tilrådd å vente til ny plan for eigarskapskontroll er vedteken før ein set av midlar til dette formålet. Dersom den nye planen tilseier behov for gjennomføring i 2021 vil ein kome tilbake til dette ved å be om ei ekstraløyving.

Oppsummering:

Det samla budsjettforslaget frå kontrollutvalet for 2021 vert på bakgrunn av saksutgreiinga kr 691 440.